

पिपल पुस्तकको बारेमा

यो ग्रन्थमाला भाषानुभव विधिबाट तयार गरिएको हो । यस विधिमा लेखकले मौखिक रूपमा भनेको कथालाई अर्को व्यक्तिले जस्ताको तस्तै लेखेर कथा तयार पार्दछ ।

यस किसिमका कथाहरू सत्य घटनामा आधारित हुनुका साथै गाउँका मानिसहरूको अनुभवसंग मेल खाने हुनाले उनीहरूले यसमा बढी चासो लिन्छन् । वास्तविक मौखिक वाचन प्रवाहबाट बनेका यस्ता कथाहरू पढदा नव साक्षर प्रौढहरूले पाँछि आउने घटनाको अड्कल पहिले नै पाउँछन् जसबाट उनीहरूको आत्म विश्वास र वाचन प्रवाह बढ्दै जान्छ ।

केवल सामान्य सम्पादन गरिएको हुँदा मौखिक भाषामा हुने गुणहरू जस्तै- ठाउँ ठाउँको बोलाई विभिन्नता, भर्रा शब्दहरू, सरल वाक्यहरू यथावत रहेका छन् । यो ग्रन्थमालाले नव साक्षर प्रौढ पाठकहरूलाई बोली-चालीको भाषाबाट कुशलतापूर्वक किताबी भाषामा लैजान चाहन्छ । जब उनीहरूमा पढ्ने बानी बस्दै जान्छ, परिष्कृत शैलीका नयाँ नयाँ लेखहरू पनि पढ्न सक्ने हुन्छन् ।

प्रत्येक शीर्षक छुट्टा छुट्टै भएतापनि १०० वटा जति शीर्षकमा तयार गरिने यस ग्रन्थमालामा प्रयोग भएका विभिन्न रूप, शैली, र संरचनाको माध्यमबाट नव साक्षर पाठकहरूले भाषाको विकास गर्न सक्दछन् भन्ने विश्वास गरिएको छ ।

प्रकाशक: मातृभाषा पिपल पुस्तक परियोजना - २०६३

रुकु लस्तालो

- लालोम चक्रमाकाम - खोलेडाम नाम्पा
गेगेया चक्रमाकाम - कि की नाम्पा
भामासे चक्रमाकाम - किचो मिभापा
गिगिम चक्रमाकाम - जोम्का ज्याक्सी डासी थेट्पाकाम

Information Aboutf This Book

Language: Thulung

Nepali Title: Dadelo janda

English Title: Memory of Setting a Fire

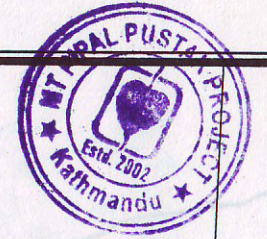
Author: Goma Thulung

Artist: Jackson Thulung

First Edition: 2006

Copies: 500

Publisher: Mother Tongue Pipal Pustak Project

रुकु लस्तालो

रुकुका खोले लुसु घुडा ।

सो लुसुम्बु जिल्लाकु मुक्ली डाँडा
देनडा गडडोम ।

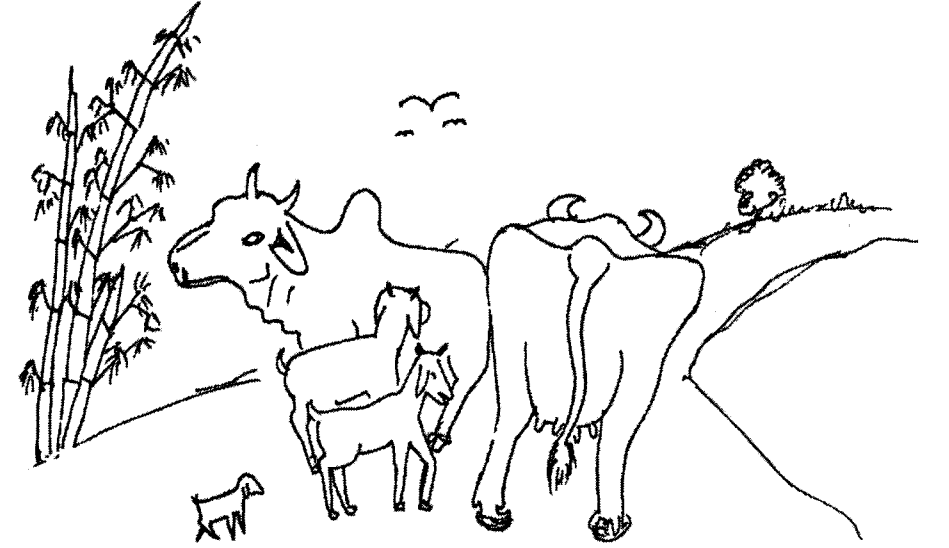
नक्सा ज्याक्पाकु नडः जैकसन किराँत थुलुड

आमा नड गोमा थुलुड। गो
सोलुखुम्बु जिल्लाकु मुक्ली डाँडा
देलडा गडडोम।

गो कोड-सु(१३), कोड-
ब्ल(१४) दुकाम बाडडोलो को-
लेम डोप्सो नुड गुकु नेमकु गेले
लिउफार दुम्तो गैरी ज्यामु येडा
लक्तोकोम बाईडा।

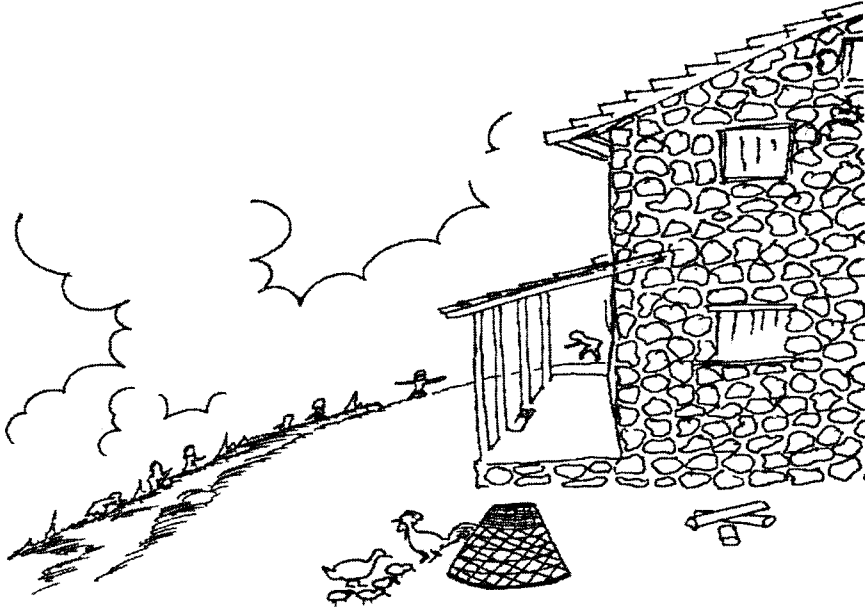
मेसिन्डा गुकु छ्वारा, मुसु, बेनो
डित्तोकोमा जाबेन्मु चोम्तोकोम
बाईडा।

गुकु छेम जु सित्तोकोमका मु
 होत्तोकोमा जुन्मु चोम्तोको। कोले
 डोप्सो डाल्लामा लुसु बाट्पा
 भ्वाकु फारडा मुका लुप्डु। मु
 वाक्तामा लुसु ये खोले वामु चोम्डु।
 मेराम ऊ डिमका स्वाडलेड्डा।

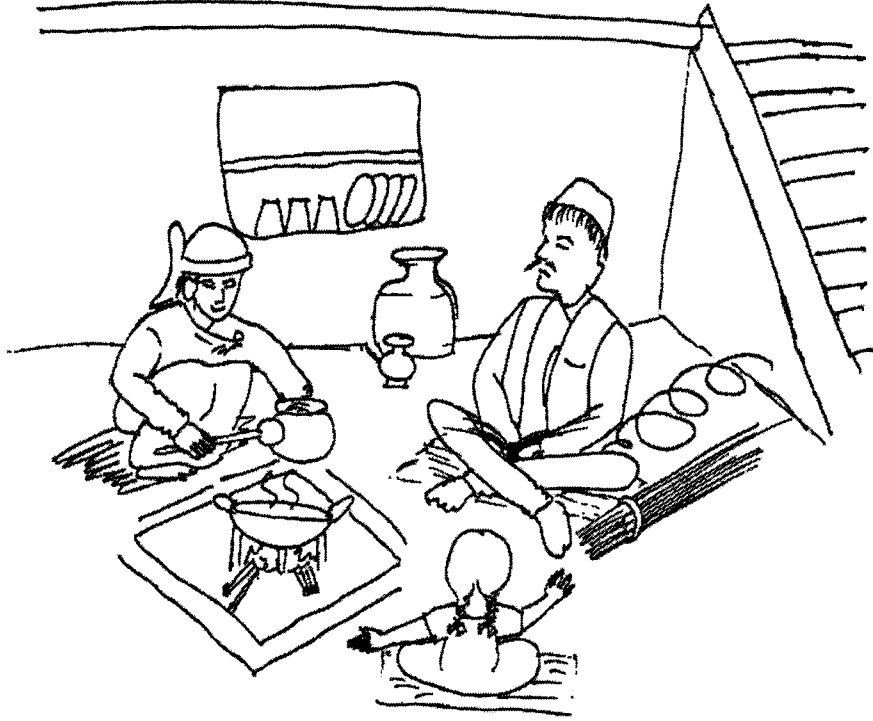
गुकुकु रुकु सेड्डा लमु ने मैँए,
 डिमुका आची लो डा दाम्स्तामा
 जुता वो घोक्चोकोमा ओन्चोको।
 छ्वारा, मुसु, बेनोमिम बान्ता लम्डी।
 लुसु खोले घुमु दुस्तु, लुसुये डगेले
 बाट्पा साउको नेममिम वो डार्मु
 खाप्डुम बाईडा।

साउ नुड ब्रेलुडकु नेम डारु
ज्वाक्चोको मा दाला-दाला मु सेड्डा
ओन्चोको। मेसि बाट्पा कोले याडचो
मोटे ज्वाक्माका “पेच्ची! गेर्सीच्ची
रे!” बेच्चीकी। गुचुकु वो “ई न बुला
रुकु सेन्मु ख्लोपडा बिका, हाम ई न
मान्थिम होडडा येनाम बुना।”

मेगोबाडेम साउमिम वो रुकु
सेड्डा येच्चोको। खोलेका सक्सीकु
गिगीम ब्लाम नुडमा ग्रेम रेड्मिडिमा
मु प्वाक प्वा थेप्मिडी। गुचुकु वो
ख्लोच्चोको। खोले बासित्तोकोमा
रुकु सेत्तोको।

दुडमा वो ज्याक्तामा नेम
लक्तोको। “आनेप ने लुसु रुकु लस्ता,
साउकु नेम ज्वावा डारु।” ज्याक्तोकोलो
माम-पापका भुर्तिकी।

मेम्मा आथाल वो मे लुसु येडा
लडुलो रुकु लस्ताम डा मिम्पु।
डोक्पु मु वामिम ल्वाउलो रुकु ल
होडडा लुडु। गो होडडा रुकुडा सु
वो मेदुम्मीनु ज्वाडु।

गोमा थुलुङ
जिल्ला - सोलुखुम्बु
मुक्ली - ७ प्रचोदेल

डडेलो जाँदा

मेरो नाम गोमा थुलुङ हो। म सोलुखुम्बु जिल्लाको मुक्ली डाँडा गाउँको थुलुङ गाउँमा जन्मिएकी हुँ। म १५, १६ वर्षको हुँदा एक दिन दुई जना साथीसंग हामी घर माथि बाँसघारी हुँदै गैरी ज्यामु भन्ने बारीमा गएका थियौं।

त्यहाँ हामीले बाख्रा, भैसी छोडेर चराउन थालेका थियौं। हामीलाई साह्रै जाडो लागेको हुनाले आगो फुकेर तापन थालेका थियौं। एकजना साथीले उपद्रो गरेर खर भएको भिरमा आगोले छोएको मात्र थियो। आगो बलेर सबै खर डढ्दै जान थाल्यो। त्यो साथी डरले भागिहाल्यो। हामी दुई जना चाहिँ आगो मार्न जानु त कता हो कता डरले सातो पुत्लो हरायो। जुता पनि सबै छोड्यौं। बाख्रा भैसी पनि कता गए कता। खर सबै डढी सकेर खरबारीको माथि भएको कामीको घर पनि भेट्न लागेको थियो। कामी र तामाङको घर भेट्छ भनेर चाँडै आगो निभाउन दौडियो।

त्यहाँ बस्ने एक जना भदैं मोटे भन्नेले "खायौ ठिक्क पज्यो" भन्यो। हामी दुई जनाले पनि "तिम्रो मन छ भने आगो मार्न सघाऊ के पागल जस्तै कराई बसेको", भन्यौं। अनि त्यता तिरको कामीहरुलाई पनि आगो मार्न बोलायौं। सबैले कटुसको हरियो स्याउला लिएर भयाम, भयाम हाने। हामीले पनि सघायौं। सबै भएर डडेलो निभायौं।

रात परेपछि घर गएर, "आज खरबारीमा डडेलो गयो कामीको घर पनि भन्डै भेट्यो", भन्यौं। आमा-बा हामीसँग रिसाउनु भयो। अनि आजभोलि पनि त्यो खरबारीमा जाँदा डडेलो लागेको याद आउछ। ठुलो आगो बलेको देख्दा डडेलो जान्छ जस्तै लाग्छ।

म जस्तै डडेलोमा कोही पनि नपरुन भन्ने चाहन्छु।

थुलु	-	नेपाली शब्द
रुकु	-	डडेलु
ब्रेलुड	-	तलडलड
गलगीड	-	हरीडु
दुकलड	-	डरुषकु
डुडुडु	-	सलथी
लुदलडुडु	-	हुस हरलडनु
लुसु	-	खर (एक डुरकलरकु डुलस)

MEMORY OF SETTING A FIRE

I was born at Mukli, Solukhumbu district. Once, my friends and I went to Gairi Ryamu when I was 15 or 16 years old.

We were grazing buffaloes and goats. It was cold, so we set a fire to keep us warm. One of my friends just set fire to the dry grass, but the fire spread rapidly throughout the dry field in no time. My friend and I panicked and got frightened out of our senses and could not think what to do. We left everything there and rushed to put out the fire. Soon the fire was about to catch onto a house which was located just above the dry field.

At that very moment, Mote laughed at us saying, "How good it is!" We begged him to help us to put out the fire. We also called all the people around there nearby. Soon they came together with green chestnut branches to put out the fire. Anyway we were able to bring the fire under control with the help of the other people.

It was then already evening. So we hurried home with all our cattle and reported to our parents everything that happened. However, they scolded us severely. Even nowadays when I pass through that place and remember that day my body trembles with fright.

I wish nobody to suffer such as this!

हिलाहिसी

- १) गो होडडा रुकुडा परेदुम्नीया माला गानी हाम बेनीया?
- २) रुकु सेड्डा साउमिम मेरोम्वा माला हाम दुम्सावा?
- ३) मेराम लुसुयेडा लनीलो गानी हे लुनी?
- ४) गैरी ज्यामु बान्तेलामका लक्थाल्तोको?
- ५) गो बान्ते गडडोम?
- ६) आमा हाडको डोप्सो बाम्डी?
- ७) गुकु गैरी ज्यामु हेडा लक्थाल्तोको?
- ८) गुकु हेका मु सेत्तोको?
- ९) गुकु हामका मु सेत्तोको?